

ODBIEC (20) *vb pf*

o jasne; -biegł, biegł-, biegl-.

praet 2 sg m -ś odbi(e)gł (1). ◇ *3 sg m* odbiégł (6). *n* odbiegło (1). ◇ *pl 3 m pers* odbiegli (8). *subst* odbiegły (2). ◇ *plusq 3 pl m pers* odbiegli byli (1). ◇ *con plusq 3 sg f* by była odbiegła (1).

Sł stp notuje, Cn brak, Linde XVIII w.

1. Oddalić się szybko; uciec; abire Vulg (6) : Człowiek ieden fśedł z Ieruzálem do Ierychá/ y w padł ná łotry: Ktorzy go też y odárli: á zádawłly mu rány/ odbiegli ná poły żywego oštáwiwłly [*abierunt semivivo relicto*]. *Leop Luc 10/30*.

odbiec czego (1): Gdy milczkiem ziechał wnet Francuſki pánic, Odbiegłly [!] Polſkich tłuſtorolnych [!] gránic. *KlonKr F3*.

odbiec od czego [= skąd] (1): Itez pan nasch próſly v.m.k. o ti przybyegy ktorzi odbyegly od zyemie pana náſchego y zlego wiele poczynily *LibLeg 11/61*.

Przen (3) :

a *W opisie gwiazdozbioru [czego] (1)* : Strzelcá chróniác fye Perſeus/ odbiégł práwéy nogi *KochPhaen 23*.

b *Zacząć postępować inaczej niż ktoś; effugere Vulg [kogo] (2)* : Abowiem hárdości prozne mowiác/ przyłudzaią przez požądliwoſci ciála przez niepowſciągliwoſci/ tych co trochę odbiegli byli w błędzie obcuiących *WujNT 2.Petr 2/18*; Bo gdyby z nas byli/ wzdycby z námi byli wytrwáli: ále nas odbiegli/ áby fię okazáli iż nie wſzyſcy z nas ſą. *WujNT 1.Ioann 2/19*.

2. Porzucić, pozostawić kogoś lub coś oddalając się; relinquere Vulg [w tym: kogo (6), czego (8)] (14) : Item Markowy wítarey kroby Małzką zoną vwyodl, kthorey wmyloſlawyv odbyegł *LibMal 1545/104, 1547/127; RejFóz H3v*; I odbiegli tám Filiſtynowie ſtrugałek ſwoich/ ktore zabrał Dawid y mężowie iego. *Leop 2.Reg 5/21; BielKron 16v, 70*; Ták iż oni ludzie ták byli vſtráfzeni/ że máło y Moizéſzá nie odbiegli/ á chcieli zálię ná zad vciac do Egiptu przed ſtráchem onym. *RejZwierc 257; CiekPotr 33*.

Zwrot: »odbiec precz« (1): Odięła ſmiech Wołochom tá známienitá poraſzká/ ták iż y dzyał/ y ſtáthkow odbiegli precz. *BielKron 422v*.

Przen (3) : Podobnym rzeczom onym/ co groby záległy/ A przez ſmierć/ troſki w ſwiecie y władzey odbiegły. *GrabowSet E4v*.

Frazy: »duch [kogo] odbiegł« = ktoś umarł (1): Tákí był on mąż/ widząc ſwoy lud zbity/ Drugi związány/ áz go známienity Duch ze krwią odbiedł [!]: padł *SzarzRyt Cv*.

»rozum odbiegł [czyjej] głowy« (1): Iuż práwie rozum odbiégł twéy ſtrofkánéy głowy. *GoſtCast 25*.

a. Odumrzeć [kogo] (2) :

Zwroty: »odbiec na ſwiecie« = umrzeć wcześniej niż ktoś (1): nigdy bez cięſzkoſci/ Y ferdeczného bolu/ w którymkolwiek lećie Mnieby ſmutného była odbiegła ná ſwiecie *KochTr 6*.

»prędko odbiec« (1): WIELmożna Páni płáčzełſz/ Malżonká ſwoiego/ Iż cię tu prętko odbiegł *KolakCath B4v*.

Synonimy: 1. oddalić się, odejść, uciec; 2. odejść, opuścić, porzucić.

Formacje współrdzenne cf BIEŻEĆ.

Cf [ODBIEGŁY]

